

VIIVE ROSENBERG – 75

Käesoleva aasta veebruaris jõudis väärilise verstapostini tunnustatud teadlane, õpetaja ja hea kolleeg – alati aktiivne ja tegus Viive Rosenberg.

Viive Rosenberg (Aadusoo) sündis 12. veebruaril 1943. aastal Kambja vallas Pulli külas Laane talus. Alghariduse sai ta Kambja 7-klassilises koolis, sealt edasi viis koolitsee Antsla Põllumajandusteh-

nikumi ja aastal 1961 Eesti Põllumajanduse Akadeemia agronoomiateaduskonda.

Pärast kõrgkooli lõpetamist 1966. aastal, asus Viive Rosenberg elama Sakku ja tööle Eesti Maaviljeluse ja Maaparanduse Teadusliku Uurimise Instituudi taimekaitse osakonda nooremteadurina. Samast ajast sai alguse tema teaduslik tegevus taimsete koekultuuride alal. Aastatel 1970–1972 läbis ta aspirantuuri ning 1980. aastal kaitses Valgevene Puuviljanduse ja Kartulikasvatuse TUI-s edukalt põllumajandusteaduste kandidaadi väitekirja teemal "Tegurid, mis mõjutavad kartuli tervendamist mosaiigiviirustest meristeemmetodil".

Väitekirja valmimise perioodil tekkis Viivel omanõulise kartuli tervendamise labori rajamise idee, mille elluviimiseks kulus kümme aastat ränka tööd. 1987. aastal alustas spetsiaalselt selleks rajatud hoonekompleksis tööd Eesti Taimbiotehnika Uurimiskeskus EVIKA (Eesti viirusvaba kartul ja aiakultuurid), mida ta aastaid direktorina ka ise juhtis.

Viive Rosenberg on Eesti taimbiotehnoloogia-alase uurimistöö alusepanija. Teadustöö raames on ta põhjalikult uurinud ja edukalt rakendanud termoteraapia- ja meristeemmetodit kartuli ja aiataimede tervendamisel, mikroklonimist taimede paljundamisel ning istutusmaterjali kasvatamisel, pannud aluse Eestis taimede geneetiliste ressursside säilitamisele *in vitro*. Olulisel kohal tema tegemistes on alati olnud oma ideede ja teadustöö tulemuste innukas tutvustamine ning kartuli kasvatamise ja kasutamise propageerimine.

Ajavahemikus 1989–2017 juhtis Viive kahte Haridus- ja Teadusministeeriumi sihtfinantseeritavat teemat, kolme Eesti Teadusfondi granti, mitut Maaeluministeeriumi rakendusuringut, oli kolme Ettevõtluse

Arendamise Sihtasutuse projekti põhitäitjaks ja ühe Keskonnainvesteeringute Keskuse projekti vastutavaks täitjaks.

Aastate jooksul on Viive Rosenberg avaldanud ligi 300 teaduslikku ja populaarteaduslikku artiklit, 1994. aastal ilmus raamat "Aastaring kartuliga", 2010. aastal "Kartul koduaias", 2014. aastal "Eesti kartulitoidud", peatükk raamatus "Kartulikasvatus" jne. Ta omab nelja SU autoritunnistust.

Viive on olnud hinnatud juhendaja ja suunanäitaja arvukate diplomi-, magistri- ja doktoritööde valmimisel.

Ütlemine "kes palju teeb, see palju jõuab" iseloomustab Viive ettevõtmisi nii teadus- kui ühiskondlikus tegevuses. Aastast 1988 kuulub ta Euroopa Kartuliuurijate Ühendusse, alates 1994. aastast Eesti Teadlaste Liitu, 2000. aastast Akadeemilisse Põllumajanduse Seltsi jne – need on ainult mõned näited.

Aastatel 1999–2003. töötas Viive Rosenberg EV Riigikogus. Riigikokku valituks saamisel peatas ta tööalase tegevuse direktorina, kuid jätkas teaduslikku tööd EVIKA vanemteadurina kuni 2017. aastani.

Neli koosseisu järjest kuulus ta Saku valla volikogusse, siiani jõuab ja jaksab ta tegutseda aktiivse liikmena Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioonis.

Teaduslike saavutuste eest tunnustati Viive Rosenbergi 1998. aastal Eesti Vabariigi teaduspreemiaga, Põllumajandusministeeriumi poolt medaliga "Kalevipoeg kündmas" (1993) ja Hõbedase teenetemärgiga 2008. aastal. Aktiivse tegevuse eest koekultuuride alaste uuringute tulemuste rakendamisel ja kartuli propageerimisel pälvis Eesti Naiste koostööketi poolt Aasta Teenäitaja 2008 auväärse tiitli.

Viivet on läbi elu saatnud moto "Kui kuidagi enam ei saa, siis kuidagi ikka saab!". Oma aastatepikkuse tegevusega on ta mõjutanud Eesti ühiskonna väärtushinnanguid, genereerinud uusi ideid, olnud eeskujuks, õpetajaks, heaks kolleegiks ja mis peamine, jäänud alati iseendaks.

Endiste EVIKA kolleegide nimel soovime Viivele jõudu uute ideede teostamisel, kogumiku "50 aastat meristeemkultuuri, uurimine ja rakendused" peatset ilmumist ja head tervist ning ikka rõõmsat meelt!

Katrin Kotkas